

ULTRASONOGRAFİ İLE İNTRAÜTERİN DÖNEMDE TANI KONULAN PELVİKALİSYEL DİLATASYONLARIN POSTNATAL HAYATTA İZLENMESİ

Prof. Dr. Harika Alpay

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Nefrolojisi Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye

dhtalpay@superonline.com

Antenatal dönemde yüksek çözünürlüğü olan USG taramaları fetal anomalilerin tanınmasında yeni bir ufuk açmıştır. 18-20. haftada tespit edilen anomalilerin % 20' si böbreğe ilişkin olanlardır. Bu anomaliler böbreğin büyüklüğü, kistlerin ve dilatasyonun varlığına göre sınıflandırılabilir. Rutin prenatal ultrasonografi (USG) ile taranan genitoüriner sistem anomalilerinin insidansı 1000 canlı doğumda 2-9'dur ve hastaların %50-87'sinde hidronefroz tespit edilir. Üreteropelvik bileşke darlığı (UPJ) en sık antenatal hidronefroz nedenidir, ayrıca konjenital vesikoureteral reflü (VUR), posterior uretral valv (PUV), multikistik displastik böbrek (MKDB)de görülebilir. Prenatal dönemde hidronefroz saptanan hastaların tanıları postnatal dönemdeki sonuçlar ile karşılaştırıldığında, %9-22 arasında hata payı saptanmaktadır.

Antenatal dönemde renal anomali saptanan fetusların doğumu ileride yoğun bakım desteği alabilecekleri yerlerde yapılmalıdır. Özellikle erken diyaliz gerektirebilecek koşullar göz önüne alındığında pediatriğin yanında bir pediatrik nefrolog da bulunmalıdır.

Antenatal dönemde renal anomali saptanarak MÜTF Hastanesi Çocuk Nefrolojisi Bilim Dalı' na danışılan 119 hastanın izlemleri retrospektif olarak değerlendirildi (Tablo 1). Hastaların 36'sı (%30) kız, 83'ü (%70) erkekti. Antenatal USG'de 56 hastada tek taraflı, 33 hastada bilateral hidronefroz, 25 hastada kistik hastalık ve 2 hastada renal agenezi saptandı. Dört hastanın ise antenatal çekilen USG' de anormallik olduğu saptandı. Tüm hastalara postnatal dönemde profilaktik antibiyotik başlandı. Postnatal dönemde yapılan tetkikler sonucunda 7 hastanın tetkikleri normaldi ve hata payı %6 olarak saptandı. İncelenen 235 renal üniteden 138' inde saptanan üriner sistem anomalileri Tablo 1 de sunulmaktadır. Bunlar 43 olguda UPJ darlık (36 tanesi tek taraflı-45 renal ünite), 35'inde VUR (26 tanesi tek taraflı- 44 renal ünite), 16'sında MKDB, 4'ünde PUV (8 renal unite), 7'sinde megaüreter (5 tanesi tek taraflı- 9 renal ünite), 3'ünde renal agenezis, 2'sinde polikistik böbrek (4 renal unite), 5'inde extra renal pelvis (3 tanesi tek taraflı- 7 renal ünite), ve 2'sinde de üreter alt uç darlığı saptandı. İki hastada UPJ darlığı ve karşı tarafa VUR, bir hastada MKDB ve UPJ darlığı, bir hastada MKDB ve karşı tarafa VUR ve bir hastada da ureterovezikal darlık ve karşı tarafa VUR birlikteliği saptandı. On hastada ise altta yatan bir neden saptanamadı. Antenatal dönemde kistik hastalık tanısı alan 25 hastanın 15'inde (%60) MKDB ve 2'sinde de PKB hastalığı saptandı.

UPJ darlığı saptanan hastaların 15 tanesine tek taraflı, 2 tanesine de bilateral pyeloplasti uygulandı. VUR saptanan hastaların 7 tanesine tek taraflı açık operasyon (UNC), 2 tanesine de bilateral UNC uygulandı. PUV saptanan hastaların 3 tanesine vezikostomi açıldı ve 1 tanesinde de valf ablasyonu uygulandı. Takip süresince 2 hastaya nefrektomi uygulanırken 3 hastaya da nefrostomi açıldı. PUV saptanan hastaların 3 tanesine, UPJ darlıklı hastaların 5 tanesine VUR eşlik etmekteydi. Takip süresince hastaların 1 tanesinde kronik böbrek yetmezliği gelişti. Enfeksiyon oranı ise %66 olarak saptandı.

Antenatal dönemde hidronefroz tanısı alan hastaların postnatal dönemdeki takiplerinde farklı tanıların etiolojiden sorumlu oldukları görülmektedir. Bu açıdan erken tanı bu hastaların ileri dönem prognozlarını belirlemede çok önemli bir yere sahiptir.

Sonuç olarak böbrekle ilgili anomalilerin prenatal dönemde belirlenebilmesi, sağlıklı görünen bebeklerde piyelonefrit ve obstrüktif üropatinin komplikasyonlarını önleme olanağı sağlar. Antenatal tanılı bu bebeklerde erken nefrolojik ve ürolojik konsültasyon prognoz açısından çok önemlidir.

Tablo 1. Olgularımızda saptanan anomalilerin dağılımı

	Olgu sayısı (n: 119)	Etkilenen renal ünite sayısı (n: 235)
Unilateral hidronefroz	85 (%70)	89
Sol taraf	53 (%62)	56
UPJ darlık	22	22
VUR	16	18
MKDB	8	8
Megaüreter	2	2
PUV	1	2
Ekstrarenal pelvis	1	1
Renal agenezis	2	2
Üreter alt uç darlığı	1	1
Sağ taraf	32 (%38)	33
UPJ darlık	13	13
VUR	10	11
MKDB	6	6
Megaüreter	1	1
Ekstrarenal pelvis	1	1
Renal agenezis	1	1
Bilateral hidronefroz	36 (%30)	49
UPJ darlık	8	10
VUR	9	15
MKDB	2	2
Megaüreter	4	6
PUV	3	6
Ekstrarenal pelvis	3	5
PKBH	2	4
Üreter alt uç darlığı	1	1